

Insurance benefits in respect of damage to tangible fixed assets as income?

Václav Černý¹

¹University of Economics
Faculty of Finance and Accounting, Department of Financial Accounting and Auditing
Winston Churchill Sq. 4, 130 67 Prague, Czech Republic
E-mail: cernyvac@vse.cz

Abstract: *Claims for damage to tangible fixed assets are reported as other operating income in current Czech accounting legislation. However, according to the author, claims due to damage to tangible fixed assets do not meet the definition of revenue as understood by the IASB Framework. Indeed, insurance benefits do not increase economic benefits but merely compensate (in most cases, not entirely) the costs associated with damage to tangible fixed assets. Therefore, the author believes that they should be accounted for as cost-reducing items (on the side) and reported in the statement as the difference between the amount of the damage (cost-increasing item) and the amount of compensation (cost-reducing item).*

Key words: *Insurance indemnity, damage, revenue, cost,*

JEL codes: M 41

1 Současný stav - úvod do problematiky

V současné české účetní legislativě jsou přijatá pojistná plnění považována za ostatní provozní výnosy. Ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. je v paragrafu 25 výslovně stanoveno: „Položka „III.3. Jiné provozní výnosy“ obsahuje zejména přijaté dary v provozní oblasti, smluvní pokuty a úroky z prodlení, výnosy z postoupených pohledávek a výnosy z odepsaných pohledávek, inventarizační rozdíly, dotace k úhradě nákladů nebo k úhradě jiné ekonomické újmy, pojistná plnění a mimořádné provozní výnosy“. Tato vyhláška je zaměřena na podnikatelské subjekty, ale podobná vymezení používají i ostatní vyhlášky, upravující účetnictví jiných subjektů národní ekonomiky.

Také Český účetní standard pro podnikatele č. 019 – Náklady a výnosy v bodě 4.5.5 uvádí: „Ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 64 – Jiné provozní výnosy se zaúčtují 63 výnosy na předcházejících účtech neuvedené, mající vztah k provozní oblasti, mimořádné výnosy v provozní oblasti a přijaté dary v provozní oblasti; rovněž se zde zaúčtují nároky na náhradu škody zaúčtované na příslušném účtu účtové skupiny 54 – Jiné provozní náklady...“

Jak z předchozího textu vyplývá je v této oblasti česká legislativa jednotná a striktní. Škoda na hmotném dlouhodobém majetku je účtována a vykázána v ostatních provozních nákladech v účtové skupině 54, zatímco s tím spojené pojistné plnění je účtováno a vykázáno v ostatních provozních výnosech v účtové skupině 64.

2 Pojistné plnění a Mezinárodní standardy IAS/IFRS

Mezinárodní standardy IAS/IFRS ani v Koncepčním rámci, ani v v IAS 1 - Sestavování a zveřejňování účetní závěrky neřeší primárně problematiku škod a s tím souvisejícím pojistným plněním, takže musíme odvozovat z obdobných situací a definic. Podle názoru autora pojistné plnění nenaplňuje definici výnosu, tak jak je vymezena jednak v IAS 18 - Výnosy, jednak v Koncepčním rámci IASB. V IAS 18 - Výnosy, jsou výnosy definovány jako: „Výtěžek, důchod je v Koncepčním rámci pro sestavování a předkládání účetní závěrky definován jako zvýšení ekonomických užitků v průběhu účetního období formou nabytí aktiv či zvýšení jejich hodnoty, anebo snížení závazků, jehož důsledkem je takové zvýšení vlastního kapitálu, které nesouvisí s jeho zvýšením na základě příspěvků vlastníků. Důchod zahrnuje jak výnosy z běžných činností, tak také přínosy ze zhodnocení aktiv.

Výnosy z běžných činností jsou ty části důchodu, které vznikají na základě běžných činností účetní jednotky, různě pojmenované jako tržby, honoráře, odměny, úroky, dividendy a licenční poplatky. Cílem tohoto standardu je stanovit účetní řešení výnosů vznikajících z různých typů transakcí a událostí ...”

Při pojistném plnění podle autorova názoru nedochází ke zvýšení ekonomického prospěchu ale k pouhé kompenzaci snížení ekonomického prospěchu podniku, způsobeného škodou. Tato kompenzace je poskytována za splnění podmínek pro její přiznání, vyplývajících z pojistných smluv. Navíc pojistné plnění kromě jiných podmínek je poskytováno za předpokladu, že předtím bylo řádně placeno pojistné.

Podle názoru autora by tedy pojistné plnění nemělo být účtováno a vykazováno jako ostatní provozní výnos, ale jako položka snižující ostatní provozní náklady. Tento názor autor odvozuje od obdobné situace, taxativně v IAS/IFRS řešené.

V IAS 1 – Sestavování a zveřejňování účetní závěrky je taxativně zmíněna následující situace:

„IAS 18 Výnosy definuje výnosy a vyžaduje, aby je účetní jednotka ocenila v reálné hodnotě přijaté nebo nárokované protihodnoty, a to se zahrnutím všech obchodních srážek nebo množstevních slev, které účetní jednotka poskytuje. Účetní jednotka realizuje v průběhu svých běžných činností také jiné transakce, které negenerují výnosy z hlavní činnosti, ale existují vedle hlavních výdělečných činností. Účetní jednotka vykáže výsledky těchto transakcí jako kompenzace výnosů a souvisejících nákladů vyplývajících z dané transakce, pokud takové vykázání odráží podstatu transakce nebo jiné události. Například: (a) účetní jednotka vykazuje zisky a ztráty z prodeje dlouhodobých aktiv včetně investic a provozních aktiv v částce rozdílu mezi výtěžkem z vyřazení aktiv a účetní hodnotou aktiv včetně souvisejících nákladů spojených s prodejem. ...”

Autor zastává názor, že by bylo vhodné přijaté pojistné plnění účtovat jako snížení ostatních provozních nákladů (strana DAL účtu účtové skupiny 54) následně po proúčtování škody jako zvýšení ostatních provozních nákladů (strana MD účtu účtové skupiny 54). Zjištěné saldo na výše uvedeném účtu by pak bylo ve výsledovce prezentováno jako čistá ztráta ze způsobené škody.

3 Případová studie – stávající a navrhovaný způsob řešení problematiky vykazování pojistného plnění

V této případové studii bude uvedeno variantní řešení účtování a vykazování otázky škody a následného přijatého pojistného plnění jednak podle stávající národní úpravy účetnictví v ČR a jednak podle návrhu autora.

Společné zadání:

Podnik ABC vlastnil montovanou garáž v pořizovací ceně 560 tis. Kč, dne 30. listopadu 2018 došlo vlivem vichřice k totálnímu zdemolování garáže. Dosud vykázané oprávkky k datu 30.11. 2018 činily 320 tis. Kč. Podnik uplatnil nárok na pojistné plnění, pojišťovna 16.12.2018 podniku ABC poukázala na běžný účet částku 150 tis. Kč.

a) Řešení podle stávající úpravy účetnictví v ČR:

Tabulka 1 Účtování podle stávající úpravy

	Částka	MD účet	Dal účet
Garáž, pořiz. cena, tis. Kč	560	022	
Garáž, oprávky, tis. Kč	320		082
Vyřazení garáže, tis. Kč,	560	082	022
Vyřazení garáže, zůst.cena, tis. Kč,	280	54x	082
Přijaté pojistné plnění, tis. Kč	150	221	64x

Zdroj: vlastní

Ve výkazu zisků a ztrát by se tyto položky objevily ve dvou částkách a to v nákladech v položce ostatní provozní náklady ve výši 280 tis. Kč a ve výnosech v položce ostatní provozní výnosy ve výši 150 tis. Kč. Obě položky se pak stanou součástí výsledku hospodaření z provozní činnosti.

b) Řešení podle autora (na základě „inspirace“ IAS/IFRS):

Tabulka 2 Účtování podle návrhu autora:

	Částka	MD účet	Dal účet
Garáž, pořiz. cena, tis. Kč	560	022	
Garáž, oprávky, tis. Kč	320		082
Vyřazení garáže, tis. Kč,	560	082	022
Vyřazení garáže, zůst.cena, tis. Kč	280	54x	082
Přijaté pojistné plnění, tis. Kč	150	221	54x

Zdroj: vlastní

Ve výkazu zisků a ztrát by pak byla vykázána pouze výsledná částka jako čistý kompenzovaný rozdíl.

Závěr

V článku se autor pokusil navrhnout možnou úpravu účtování a vykazování škod na hmotném dlouhodobém majetku a s tím spojeným přijatým plněním. K návrhu autora inspirovala skutečnost, že přijaté pojistné plnění nenaplňuje definici výnosu tak jak je obecně chápána. Účelem pojistného plnění není totiž zvýšení ekonomického prospěchu, ale spíše kompenzace předchozího snížení ekonomického prospěchu v důsledku škody. Celková výše škody je konečným rozdílem mezi škodou a přijatým pojistným plněním. Ve většině případů bude výsledkem ztráta, což je správně a v souladu s účelem pojistného, které by mělo kompenzovat ztráty a ne být zdrojem výdělku. Vzhledem k výše uvedenému autor zastává názor, že by škoda a následné přijaté pojistné plnění mohlo (mělo) být vykazováno jako jedna kompenzovaná netto položka výkazu zisku a ztrát. Přijaté pojistné plnění by pak mělo (mohlo) být účtováno jako položka snižující ostatní provozní náklady, k jejichž kompenzaci je pojistné plnění určeno. Příspěvek si primárně nečinil ambice přinést vyčerpávající řešení, ale spíše přinést námět pro případnou diskusi.

Příslušnost ke grantu

Zpracováno jako výstup Institucionální podpora FFÚ VŠE IP 100040,

Literární zdroje a jiné odkazy

Český účetní standard 019 *Výnosy*.

IAS 1 *Sestavování a zveřejňování účetní závěrky*, České znění – Úřední věstník EU

IAS 18 *Výnosy*, České znění – Úřední věstník EU,

Vyhláška č. 500/2002 Sb., vyhláška MF pro podnikatele podle
ps://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/